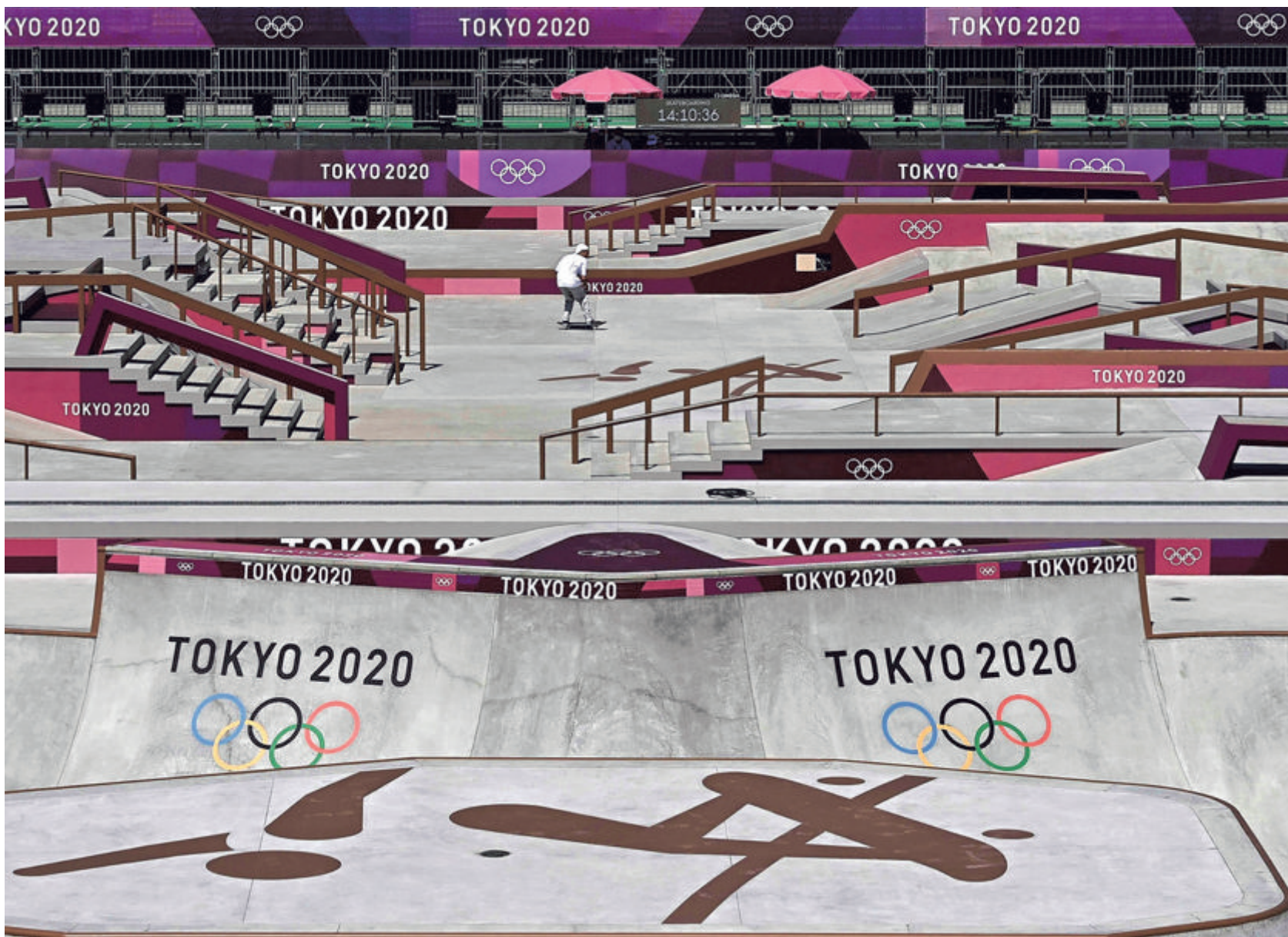

Ook bij de start blijven de Spelen in Tokio in de greep van het coronavirus

Meer medailles dan ooit, minder animo dan ooit

Een skater oefent zijn parcours in Tokio voor lege tribunes, wellicht hét beeld van deze stille Spelen, die bijzonder weinig enthousiasme opwekken. © AFP

De vlam wordt vandaag pas ontstoken, maar nu al staan de Olympische Spelen in Tokio bekend als de vervloekte Spelen, de lege en overbodige Spelen, Maar, covid of niet en publiek of niet: *the Games must go on.*

HANS VANDEWEGHE

Tokio, de stad van de Spelen van de 32ste Olympiade, was vorige week bij onze aankomst nog niet *in the mood*. En gisteren nog steeds niet, één dag voor wat meestal de *grand opening* is van zestien dagen sportieve glorie. Inmiddels is het duidelijk: Tokio zal nooit een olympische *mood* kennen. Er zouden *olympic lanes* zijn. Niet gezien. Er zouden vlaggen moeten hangen in het straatbeeld. Niet gezien. Ondanks alles zal worden gesport op het scherpst van de snee, in een recordaantal van 33 sporten nog wel. Er zijn meer medailles dan ooit te winnen, maar wat een sfeervol mondiaal feest moest worden, de grote opening van Japan naar de wereld en een boost voor het toerisme, zal beginnen en eindigen in mineur. De olympische vlam die op 8 augustus wordt geblazen, zal nooit meer zijn dan een waakvlam. De sfeer is anders, ingehouden, op het randje

van angstig voor wat moet komen en hopelijk niet komt: een massale uitbraak van de delta-variant die de competities zou stilleggen en een langer verblijf voor de tienduizenden - atleten, begeleiders, bonden, media en vips - in Tokio zinloos zou maken. Elk positief geval, in de betekenis van coronabesmet in plaats van betrapt op doping, wordt hier door de media onthaald als *breaking story* en uitvergroot als een direct gevaar voor de volksgezondheid. Voor een goeie duizend besmettingen op een populatie van 35 miljoen in groot-Tokio komt dat bij West-Europeaanen over als paniek en hysterie.

Slechts bij 26 van de 750 eventsessies zijn toeschouwers welkom. Dat zijn locaties die ver buiten Tokio liggen. Daar zijn evenveel of even weinig besmettingen.

Inmiddels is de spinmachine van het IOC ook in gang geschoten en wordt subtiel de schuld voor deze lege Spelen in de schoenen geschoven van een gefaald vaccinatiebeleid. Nog maar een kwart van de Japanners zou volledig gevaccineerd zijn.

NOLYMPICS

Het is geleden van de Romeinse keizer Theodosius I dat de Olympische Spelen zo op de proef zijn gesteld. Als devoot katholiek had hij een hekel aan heidense spektakels en Theo I schafte de Spelen af in 393 na Christus. Een goede zestienhonderd jaar later zou baron Pierre de Coubertin die antieke traditie weer tot leven wekken.

De moderne Olympische Spelen waren geboren en wekten wereldwijd interesse op. Al heel snel werden ze de speelbal van de politiek, van

actiegroepen en later ook van terreur. Er zijn Spelen nadien niet doorgegaan - altijd door oorlogen, 1916, 1940 en 1944 - en er zijn Spelen geboycot en onthoofd - 1956, 1976, 1980 en 1984 - maar nooit zijn Spelen een jaar uitgesteld.

Dat was niet het enige wat Tokio 2020 op de proef stelde. Er waren schandalen rond omkoping van Afrikaanse IOC-leden door het *Tokyo bid*. Er was de cancelcultuur die de kop kostte van enkele antieke kopstukken van het organisatiecomité die een grapje hadden gemaakt ten koste van vrouwen. De regisseur/componist van de openingsceremonie moest deze week ontslag nemen. De 52-jarige had als tiener ooit een gehandicapte medeleerling onheus bejegend en zich daarvoor geëxcuseerd. Volstond niet. Weg ermee, net zoals met de nummer twee, Koba-

€ **6,5**
miljard

zouden de Spelen gaan kosten. Volgens officiële bronnen is dat opgelopen tot het dubbele. De Japanse regering denkt dat het dichter bij 17 miljard euro is uitgekomen.

yashi, gisteren ontslagen omdat hij ooit als komiek een grapje had gemaakt over de Holocaust. In 1998. Het is hier op eieren lopen met al die lange tenen. Elk negatief nieuwtje is koren op de molen van de NOLympics-beweging. Die kreeg een jaar geleden vleugels met de ziekte en het af-treden van de motor achter de kandidatuur, premier Shinzo Abe. Een kleine opstoot van covidbesmettingen, verwaarloosbaar vergeleken met de getallen in West-Europa, deed de rest.

Het is onduidelijk hoe gewenst dan wel ongewenst de Spelen hier zijn. De bevolking die er niks mee te maken heeft, kijkt verveeld weg. Wie voor de Spelen als vrijwilliger werkt, doet zijn uiterste best om het iedereen naar de zin te maken, en hoewel de bewegingsvrijheid beperkt is zijn er ook voordelen: nooit zijn de security-controles zo vlot verlopen.

De commerciële en financiële gevolgen voor de direct betrokkenen bij deze Olympische Spelen zijn niet min. Neem nu TOP, wat staat voor The Olympic Partner Program. Dat zijn de bedrijven die ongeveer 85 miljoen euro investeren in een vierjarige olympiade. Nooit had het Internationaal Olympisch Comité meer TOP-partners dan vandaag. Vijftien is een absoluut record, maar Toyota heeft al aangegeven dat het al zijn spots op televisie terugtrekt voor de duur van de Spelen. Dat is 100 miljoen in het water van Tokyo Bay gegooit, alleen uit schrik om bij de bevolking te veel te worden geassocieerd met deze ongewenste Spelen. Toyota-executives hebben ook verbod gekregen om naar de openingsceremonie te gaan. Panasonic, Procter & Gamble, Fujitsu en tal van andere bedrijven volgen dat voorbeeld. De voorzitter van Panasonic zal er wel zijn, maar vanuit zijn functie als vice-voorzitter van het organisatiecomité.

FINANCIËLE KATER

Tokio is de best voorbereide olympische stad ooit, zeggen de experts van het IOC. Het zal niet beletten dat de metropool en bij uitbreiding heel Japan een kater zullen overhouden aan deze vervloekte Spelen, terwijl die juist een renouveau moesten inzetten na de economische recessie en de aardbeving/tsunami van 2011. Het enige soelaas zou kunnen komen van een enorme medaillewinst van het thuisland.

Toen Tokio zich in 2013 presenteerde aan de sessie van het IOC zouden de Spelen 6,5 miljard euro gaan kosten. Dat was duur ingezet, maar er stond wat tegenover, zoals het weer tot leven wekken van de erfenis van de Spelen van 1964, destijds een technologische kwantumsprong voor de live sportverslaggeving. Volgens officiële bronnen is dat budget opgelopen tot het dubbele, maar de Japanse regering denkt dat het dichter bij 17 miljard euro is uitgekomen. Het uitsstel heeft minstens 3 miljard euro extra gekost, en de return zal nul zijn. In de stadions werd 6 miljard dollar (5,1 miljard euro) geïnvesteerd, maar geen mens mag naar binnen, tenzij sporters en direct betrokkenen.

De aanblik van lege stadions zal pijn doen aan de ogen. Die ingreep van de Japanse regering en de lokale autoriteiten, onder druk van verkiezingen later dit jaar, wordt steeds meer op onbegrip onthaald, zeker nu alle journalisten beelden zien van haast volle honkbalstadions en halvolle sumozalen. De argumentatie voor die discriminatie klinkt op het randje van xenofobie: bij 100 procent Japanse competities zijn geen buitenlanders betrokken, dus is er minder gevaar. Met 50.000 zijn ze, de buitenlanders die op basis van hun olympische accreditatie toegang tot het gesloten land hebben afgedwongen. Ze worden geacht in een zachte quarantaine te verblijven en contact met de lokale bevolking te vermijden. Dat is rekbaar, maar van olympische uitjes en etentjes laat na het werk is geen sprake.

Het worden Spelen om snel te vergeten, althans voor de omkadering ter plaatse, misschien minder voor de televisiekijkers. Waarom toch Spelen organiseren? Dat vragen vooral de Amerikaanse en Engelse media zich af. Dat is een open deur intrappen. Er zijn twee redenen waarom vanavond een behoorlijk saaie openingsceremonie, met veel minder atleten en begeleiders en zonder publiek, weer even lang zal duren. Ten eerste zijn de Olympische Spelen al een kwarteeuw de eigendom van de grote televisiezan- ders. Het Amerikaanse NBC alleen brengt in een vierjarige olympiade 40 procent van de inkomsten van het IOC op. Zij hebben spots verkocht, hun kijkers zitten te wachten, NBC wil Olympische Spelen.

Natuurlijk zijn het de Spelen voor de televisie en voor de sponsors, maar het zijn toch in de eerste plaats Spelen voor de atleten. De meeste olympiërs hebben zich de voorbije vijf jaar het pleuris getraind, vaak gratis of voor een schamel loon, om dit hoogtepunt in hun sportbestaan te beleven. Voor het overgrote deel van de 11.000 atleten is dit een eenmalig uniek avontuur. De vervelende beperkingen nemen ze er voor lief bij. En wij ook.